
Vergaderjaar 2026-2027

36 864 Wijziging van de Omgevingswet, de Wet milieubeheer en de Wet belastingen op milieugrondslag in verband met de implementatie van de herziening van de Richtlijn industriële emissies en de uitvoering van de PIE-verordening

C **NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG**
Ontvangen 15 oktober 2026

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van het voorlopig verslag van de vaste commissie voor IenW/VR0 over het Wetsvoorstel Wijziging van de Omgevingswet, de Wet milieubeheer en de Wet belastingen op milieugrondslag in verband met de implementatie van de herziening van de Richtlijn industriële emissies (Rie) en de uitvoering van de PIE-verordening.

De leden van de fractie van de BBB hebben enkele vragen gesteld. Ik dank de leden van deze fractie voor hun inbreng. Op de gestelde vragen zal hieronder worden ingegaan, waarbij in de beantwoording de volgorde van het voorlopig verslag wordt aangehouden.

Vraag 1

Waarom kiest deze regering ervoor om bij de implementatie van de onderhavige richtlijn te werken met een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) zonder formele voorhangprocedure zonder internetconsultatie en zonder advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)?

Antwoord 1

Bij de implementatie van de Rie gaat het om een omzetting van Europees recht naar nationale wet- en regelgeving. De herziene Rie wordt zuiver (1-op-1) geïmplementeerd. Dat betekent dat er geen ruimte is voor nationaal beleid of het opnemen van eisen die verder gaan dan waartoe de richtlijn of de verordening verplichten. De implementatietermijn is op 1 juli 2026 verstreken. De Europese Commissie vindt tijdige implementatie essentieel voor de werking van de interne markt en het vertrouwen in de rechtsstaat. Daarom treedt ze streng op bij niet tijdige implementatie, hetgeen kan leiden tot een boete. Daarom acht ik het van groot belang om gebruik te maken van de bestaande wettelijke mogelijkheden om de implementatie zo spoedig mogelijk af te ronden.

Het kabinet heeft in het regeerakkoord aangegeven dat Europese richtlijnen en regelgeving sneller en zoveel mogelijk 1-op-1 geïmplementeerd gaan worden. Om Europese richtlijnen snel te kunnen implementeren is in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Omgevingswet (Ow) de mogelijkheid gecreëerd om onder meer de formele voorhangprocedure en internetconsultatie over te slaan voor algemene maatregelen van bestuur die uitsluitend strekken tot uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen (waaronder begrepen de 1-op-1 implementatie van een richtlijn). Dit ook omdat Europese richtlijnen op Europees niveau al de democratische procedures hebben doorlopen en op nationaal niveau niet gewijzigd kunnen worden. In de inleiding van de nota naar aanleiding van het verslag is uitgebreid ingegaan op het geldende wettelijk kader. Daarin is ook uitgebreid toegelicht dat onderhavige implementatie uitsluitend strekt tot uitvoering van

internationaalrechtelijke verplichtingen (zuivere implementatie). Dat houdt in dat uitsluitend die wijzigingen worden aangebracht die noodzakelijk zijn om aan de verplichtingen uit de herziene Rie en de PIE-verordening te voldoen. Er worden geen beleidsmatige keuzes gemaakt die losstaan van de implementatieopgave en evenmin wordt gebruik gemaakt van de ruimte om nationaal verdergaande eisen te stellen.

Vraag 2

De richtlijn introduceert de zogenaamde 'samentellingsregel', waardoor installaties van verschillende exploitanten met een economische relatie als één eenheid worden gezien. Wat betekent dit in de praktijk voor ondernemers?

Antwoord 2

Onder de huidige Rie wordt het begrip installatie ook al voor veehouderijen gebruikt. Het huidige begrip installatie voor veehouderijen omvat behalve de activiteiten in bijlage I van Rie, ook activiteiten die hiermee samenhangen. Dit begrip is geïmplementeerd in de Ow. In de herziene richtlijn is (in artikel 70 ter, eerste lid) voor veehouderijen toegevoegd dat exploitanten van nabijgelegen installaties voor veehouderij-activiteiten die een economische relatie of een rechtsbetrekking hebben, voortaan voor de berekening van de capaciteitsdrempel door het bevoegd gezag als één eenheid kunnen worden beschouwd. Dit zal in de Nederlandse praktijk niet tot significante wijzigingen leiden.

Vraag 3

De definitie van 'beste beschikbare technieken' (BBT) wordt aangepast naar technieken die "ongeacht of die technieken in de Unie worden toegepast of geproduceerd" toegankelijk moeten zijn. Is de regering het met de leden van de fractie van de BBB eens dat dit een uitnodiging is tot de aanschaf van technieken uit landen zoals China of de Verenigde Staten? Op welke wijze wordt een gelijk speelveld beschermd?

Antwoord 3

In de tekst van de richtlijn voor de herziening stond met betrekking tot BBT: "onafhankelijk van de vraag of die technieken *al dan niet op het grondgebied van de betrokken lidstaat* worden toegepast of geproduceerd". Dit is in de herziening herschreven tot: "ongeacht of die technieken *in de Unie* worden toegepast of geproduceerd"

De herformulering biedt ruimte om bij het bepalen van BBT ook naar het functioneren van installaties in Canada, Australië, de Verenigde Staten en bijvoorbeeld Japan te kijken. Bij het opstellen van de BREF-documenten en het bepalen van de best beschikbare technieken (BBT) is de desbetreffende sector op Europees niveau altijd aangesloten. Dat is de beste garantie voor zowel een gelijk speelveld als voor een BBT waar onze industrie aan kan voldoen. De herformulering heeft geen betrekking op waar technieken worden aangeschaft. Ook nu al worden technieken van buiten de Unie door de industrie geïmporteerd en gebruikt.

Vraag 4

Voor het bepalen van de drempelwaarden voor vergunningen wordt overgestapt van concrete dieren aantallen naar de uiterst abstracte 'veestapeleenheden' (VSE). Deelt de regering de opvatting van de leden van de fractie van de BBB dat deze complexe berekeningswijze met wegingsfactoren - zoals 0,93 voor leghennen - als consequentie heeft dat meer bedrijven onder het zware industrieregime gaan vallen? Graag ontvangen deze leden hierop een toelichting van de regering.

Antwoord 4

Het overstappen van concrete dieren aantallen naar veestapeleenheden heeft geen invloed op het aantal bedrijven dat onder de herziene Rie valt. Het aantal bedrijven dat onder de richtlijn valt is de uitkomst van het onderhandelingsproces tussen het

Europees parlement, de Raad van de Europese Unie (lidstaten) en de Europese Commissie over de hoogte van de drempelwaarden waarmee bedrijven onder de richtlijn vallen.

De overstap naar conversiewaarden is bedoeld om de diercategorieën makkelijker te kunnen vergelijken op basis van bijvoorbeeld hun mestproductie, fosfaatuitstoot of voedingsbehoefte. Hierbij is aangesloten op de conversiemethodiek die in EUROSTAT al langer gebruikt wordt: Live Stock Units (LSU). In het Nederlands wordt dit als Vee Stapel Eenheden (VSE) vertaald.

Vraag 5

Door de verlaagde drempelwaarden vallen er ineens zo'n 650 extra pluimvee- en varkenshouderijen ongevraagd onder deze zware richtlijn. Welke concrete begeleiding en ondersteuning gaat de regering bieden aan deze specifieke groep boeren die nu in dit zware vergunningencircuit wordt getrokken?

Antwoord 5

De consequenties voor deze bedrijven zijn relatief beperkt omdat in Nederland de verschillen tussen de eisen die gesteld worden aan bedrijven die onder de herziene Rie vallen en de bedrijven die daar niet onder vallen klein zijn, onder andere doordat Nederland, in relatie tot het totale grondgebied, een erg grote veestapel heeft, waardoor Nederland zich per dier minder uitstoot kan permitteren dan andere lidstaten. Er zal een beperkte toename aan administratieve lasten zijn voor bedrijven die voorheen niet onder de herziene Rie vielen.

Op de website IPL0.nl worden de regels uitgelegd die gelden voor bedrijven. Het is aan het bevoegd gezag om bij vergunningverlening aan te geven aan welke eisen een bedrijf moet voldoen.

Vraag 6

Bedrijven die onder deze regels vallen, moeten straks verplicht een uitgebreid Milieubeheersysteem (MBS) en een 'transformatieplan' tot 2050 opstellen om hun installaties te verduurzamen. Kan de regering een indicatie geven van de regeldruk die hiermee gepaard gaat? Hebben de betreffende bedrijven hiervoor voldoende kennis en capaciteit in huis? Gaat de regering ondernemers hierbij ondersteunen? Hoe gaan andere landen hiermee om? Hoe verhoudt dit zich tot de wens van de regering om de regeldruk te verminderen?

Antwoord 6

Een transformatieplan geldt alleen voor installaties die onder hoofdstuk 2 van de Rie vallen en geldt daarmee niet voor veehouderijen. Het transformatieplan is een plan dat eenmalig opgesteld moet worden met het oog op het bereiken van zero-emissies in 2050. Bedrijven kunnen voor het opstellen van een transformatieplan een adviesbureau inhuren, maar de meeste bedrijven die onder hoofdstuk 2 van de richtlijn vallen kunnen dit zelf opstellen.

De verplichting tot een milieubeheersysteem vloeit nu al voort uit de BREF-systematiek. Zo'n negen op de tien bedrijven in Nederland hebben daardoor nu al een MBS. Daardoor zullen de gevolgen voor Nederlandse bedrijven beperkt zijn.

Vraag 7

Het maken van een 'geconsolideerde vergunning' gaat de omgevingsdiensten naar verwachting twee weken per vergunning kosten, zo lezen de leden van de fractie van de BBB. Hebben de omgevingsdiensten hier voldoende kennis en capaciteit voor? Op welke wijze gaat de regering ervoor zorgen dat de omgevingsdiensten het toezicht op de complexe nieuwe RIE-regels aankunnen?

Antwoord 7

Een geconsolideerde vergunning geeft een overzicht van alle voorwaarden waaraan een installatie moet voldoen, welke in de oorspronkelijke vergunning(en) en alle latere wijzigingen en aanvullingen van vergunningen van een installatie zijn opgenomen. Een geconsolideerde vergunning biedt overzicht met betrekking tot een installatie aan het bedrijf zelf, aan het bevoegde gezag en aan de omgeving.

Het opstellen van geconsolideerde vergunningen kost de omgevingsdiensten inderdaad eenmalig meer tijd. Met de bevoegde gezagen en de omgevingsdiensten wordt besproken hoe hiermee omgegaan kan worden. Belangrijk is dat door de geconsolideerde vergunning aanvullingen en wijzigingen van vergunningen in te toekomst eenvoudiger worden en dat toezicht en handhaving eenvoudiger worden hetgeen weer tijdswinst oplevert. De verplichting tot een geconsolideerde vergunning geldt niet voor veehouderijen.

Vraag 8

Is het juist dat agrarische gezinsbedrijven met (relatief) lage marges straks geconfronteerd kunnen worden met boetes van maar liefst 3% tot 10% van hun jaaromzet bij overtredingen?

Antwoord 8

Voor de Nederlandse situatie leidt de nieuwe sanctiebepaling in de herziene Rie niet tot hogere maximale boetes. De richtlijn schrijft voor de zwaarste inbreuken door rechtspersonen een boetemaximum voor van ten minste 3% van de jaaromzet. Het Nederlandse strafrecht biedt reeds de mogelijkheid om aan een rechtspersoon een geldboete op te leggen van ten hoogste 10% van de jaaromzet. Voor de genoemde agrarische gezinsbedrijven verandert de situatie op dit punt dus niet.

Daarbij moet worden bedacht dat het gaat om maximumbedragen. De strafrechter heeft binnen het toepasselijke wettelijke strafmaximum een ruime straftoemettingsvrijheid en kan alle relevante omstandigheden van het concrete geval meewegen bij het bepalen van een passende straf. Graag verwijs ik ook naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel waarin uitvoerig wordt ingegaan op de strafrechtelijke handhaving.¹

Vraag 9

Op welke wijze gaat de regering administratieve lasten en nalevingskosten van dit wetsvoorstel zoveel mogelijk beperken? Graag ontvangen de leden van de fractie van de BBB een toelichting hierop van de regering.

Antwoord 9

Het kabinet zet de herziene Rie en de PIE zuiver (één-op-één) om in nationale wetgeving en zorgt dat er geen onnodige administratieve lasten of nalevingskosten bij komen. Er komt geen nationale kop op de herziene Rie, daar waar bestaand recht voldoet komt er geen nieuwe regelgeving en er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande procedures en informatieverplichtingen. Daarnaast loopt er in Nederland een traject om de administratieve lasten voor het bedrijfsleven zoveel mogelijk terug te brengen. Op Europees niveau zet het kabinet bij de onderhandelingen over de milieumobiliteit in op het zo veel mogelijk beperken van administratieve lasten en het schrappen van onnodige regels.

Vraag 10

De Europese richtlijnen voor de praktische uitwerking van deze regels - bijvoorbeeld over wanneer bedrijven als één eenheid worden gezien - worden blijkbaar pas in augustus 2028 door de Europese Commissie gepubliceerd, terwijl voorliggend wetsvoorstel op korte termijn zal worden geïmplementeerd. Op welke wijze zorgt de regering ervoor dat boeren en ondernemers niet jarenlang in tergende rechtsonzekerheid worden gelaten over de toekomst van hun bedrijf? Kan de regering garanderen dat er geen nationale koppen op dit Europese besluit komen?

¹ Kamerstukken II 2025/26, 36864, nr. 3, p.7 e.v.

Antwoord 10

Het kabinet heeft in haar regeringsverklaring aangegeven dat het haar ambitie is om nationale koppen op Europese regels te schrappen. Bij de zuivere implementatie van de herziene Rie houdt het kabinet zich hier aan. Wat betreft de praktische uitwerking van Europese richtlijnen is het gebruikelijk dat de Europese Commissie na de vaststelling van een richtlijn uitvoeringshandelingen, gedelegeerde handelingen en richtsnoeren vaststelt, voor zover de betrokken richtlijn dat vereist en de ruimte ertoe laat. Normalerweise leidet dat niet tot rechtsonzekerheid of onduidelijkheid aangezien bestaende wetgeving van kracht blijft tot nieuwe wetgeving is geïmplementeerd.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

Annet Bertram